خبر

عقب‌ماندگی ۹۰ درصدی هوانوردی عمومی از اهداف

● **تسنیم:** پرواز تنها ۲۰۰ هواپیما در بخش هوانوردی عمومی حکایت از عقب‌ماندگی ۹۵درصدی از اهداف برنامه سند چشم‌انداز ۲۰ساله دارد که ورود چهارهزار هواپیما به این بخش را پیش‌بینی کرده است. با وجود آنکه به‌ازای هر صددلار هزینه و سرمایه‌گذاری در این بخش، ۳۲۵دلار ارزش افزوده ایجاد می‌شود، اما حمایت‌های لازم تاکنون صورت نگرفته است. نقد امین‌سالاری، رییس اتحادیه صنایع هوایی و فضایی ایران به بهانه پنجمین نمایشگاه ملی توانمندی‌های صنایع هوایی و فضایی ایران در جمع خبرنگاران به نادیده‌گرفتن اشتغال این بخش هم رسید. او با بیان اینکه اشتغالزایی این صنعت از نوع اشتغال برتر است، متذکر شد: در بخش هوانوردی عمومی به‌ازای هر صدشغل ایجادشده، ۶۱۰ شغل جدید به‌صورت غیرمستقیم در بخش‌های اقتصادی دیگر ایجاد می‌شود. وی در توضیح اینکه هوانوردی عمومی شامل چه نوع پروازهایی است، گفت: هر نوع خدمات هوایی به‌جز خدمات ایرلاین‌ها و هوانوردی نظامی در قالب هوانوردی عمومی جا می‌گیرد که از آن‌جمله می‌توان به پروازهای تفریحی و شخصی، آمبولانس‌ها، آتش‌نشانی و گردش بالگردها اشاره کرد. عقب‌ماندگی این بخش که با افتتاح فرودگاه آزادی در سال۷۹ آغاز به فعالیت کرد به گفته مسعود قاسمی، نایب‌رییس اتحادیه صنایع هوایی و فضایی نشات‌گرفته از قوانین دست‌وپاگیر و نبود قوانین اصلی در سازمان هواپیمایی کشور است. با این‌همه سالاری با تاکید بر برگزاری پنجمین نمایشگاه هوا و فضا در ۲۹مهر تا ۲آبان در فرودگاه مهرآباد بر برنامه‌هایی تاکید کرد که موجب رشد این صنعت خواهد شد. از جمله این برنامه‌ها ایجاد یک برند مشترک برای صادرات این بخش خواهد بود. او همچنین در ادامه با اشاره به به‌حاشیه‌رفتن پروژه طراحی و ساخت ماهواره سنجش از دور با دقت ۲/۵متر، گفت: امیدواریم این پروژه مهم در دولت تدبیر و امید احیا و کشور از خرید تصاویر ماهواره‌ای بی‌نیاز شود. سالاری عنوان کرد: «ماهواره سنجش از دور با دقت ۲/۵متر یکی از پروژه‌های بسیار خوبی است که چهارسال پیش با همکاری یک کشور اسلامی پیشرو آغاز شد. این ماهواره یکی از مهم‌ترین نیازهای کشور است که چهارسال پیش با تشکیل کنسرسیومی با حضور ۲۷ شرکت آغاز شد.» وی اظهار کرد: کشور ما پتانسیل آن را دارد که با افزایش ظرفیت حمل مسافر به ۵۰میلیون‌نفر، رسیدن به ناوگان با حداقل ۵۰۰ فروند هواپیما، افزایش دوبرابری ناوگان بالگردی غیرنظامی و افزایش ظرفیت حمل بار تبدیل به یک قطب بزرگ هوانوردی در منطقه شود.

حسن‌تاش در گفت‌وگو با «شرق»:

کاهش قیمت نفت ادامه‌دار است

مهدی درویش‌خان: حرکت قیمت نفت بر مدار نزولی است و آنگونه که از شواهد پیداست صعود دوباره قیمت نفت به این زودی‌ها اتفاق نمی‌افتد. در این بین کفه ترازو به‌سمت علل اقتصادی است هرچند که غلامحسین حسن‌تاش، کارشناس حوزه نفت علل سیاسی را نیز در این چرخه موثر می‌داند. آنگونه که او در خلال گفت‌وگو می‌گوید افت قیمت نفت قابل پیش‌بینی بود زیرا مدت‌هاست عرضه از تقاضا پیشی گرفته و تا زمانی که این روند ادامه یابد قیمت نفت صعودی نخواهد شد. عربستان نقشی اساسی در این میان دارد. این کشور از بحران‌های ژئوپلیتیکی یا تحریم دیگران سود برده و مرتبا بازار آنها را گرفته، بنابراین با بازگشت دیگران به بازار باید با کاهش تولید خود برایشان جا باز کند اما این کار را نمی‌کند. فارغ از اینها عربستان اما نقش ویژه‌تری در کاهش قیمت نفت دارد. حسن‌تاش در این گفت‌وگو علاوه‌بر عربستان به نقش آمریکا در افت قیمت نفت هم می‌پردازد.

می‌دانید که قیمت نفت دوماهی است که نزولی شده، آیا این افت قابل پیش‌بینی بود؟

مدت‌هاست که در بازار جهانی نفت میزان عرضه از تقاضا سبقت گرفته و از قبل مشخص بود که تداوم روندی که جریان داشت می‌توانست منجر به کاهش قیمت جهانی نفت شود که در دوماه گذشته این اتفاق افتاد.

چرا قیمت نفت در جهان در مدار نزول افتاد؟

عمدتا سه‌دسته عوامل اساسی (شامل عرضه‌وتقاضا) عوامل ژئوپلیتیکی (شامل بحران‌های سیاسی) و عوامل فنی (شامل سوانح و توفان‌ها) بازار جهانی نفت را تحت‌تاثیر قرار می‌دهند که اثرات بلندمدت و عمده آن مربوط به عوامل اساسی است. عوامل ژئوپلیتیکی تا حضور پدیده سیاسی اثر دارند و عوامل فنی اثرات کوتاه‌مدت‌تر و محدودتری دارند. البته بازارهای بورس و معاملات کاغذی و آتی نفت و سوداگری‌های موجود در آن بازارها نیز گاهی قیمت‌های جهانی در معاملات فیزیکی یا جاری را تحت‌تاثیر قرار می‌دهند. طی دو،سه‌سال اخیر عوامل اساسی بازار نفت در مسیر سبقت‌گرفتن عرضه از تقاضا بوده است. عرضه نفت‌خام و همچنین عرضه گازطبیعی و به‌تبع آن میعانات گازی (که می‌تواند جایگزین نفت‌خام باشد)، خصوصا در کشورهای غیراوپک در حال افزایش بوده و رشد تقاضای نفت، به‌دلیل بحران اقتصادی در کشورهای صنعتی متوقف و حتی گاهی منفی بوده است. در یکی،دوسال گذشته تنها میزان افزایش عرضه کشورهای غیراوپک بیشتر از کل تقاضای جهانی بوده است.

چقدر از دلایل کاهش قیمت نفت را در حوزه اقتصادمی‌دانید؟

به‌هرحال آنچه که قیمت جهانی نفت را تعیین می‌کند وضعیت عرضه و تقاضاست که عوامل اقتصادی هستند و سایر عوامل هم از طریق عرضه و تقاضا اثر می‌گذارند مثلا عوامل سیاسی، نظامی و ژئوپلیتیکی موجب کاهش عرضه نفت می‌شوند و قیمت را بالا می‌برند.

ظاهرا بخشی از دلایل کاهش قیمت نفت سیاسی است زیرا برخی از رسانه‌های خارجی مدعی شده‌اند عربستان در کاهش قیمت نفت در راستای حمایت از آمریکا و ضربه‌زدن به روسیه و ایران در کاهش قیمت نفت نقش دارد. نظر شما در این رابطه چیست؟

همان‌طور که عرض کردم عوامل سیاسی نیز از طریق عرضه و تقاضا می‌توانند اثر بگذارند. مثلا اگر تقاضا بیشتر از عرضه باشد و هیچ کشوری نتواند عرضه را بیشتر کند روند قیمت‌ها افزایشی خواهد بود و در آن صورت یک کشور با ارزان‌ترفروختن نمی‌تواند تاثیری بر روند قیمت‌ها بگذارد مگر اینکه بتواند عرضه‌اش را زیاد کند. متقابلا کاهش قیمت نفت توسط عربستان هم فرع مساله است، اصل مساله این است ظاهرا عربستان نمی‌خواهد عرضه‌اش را کم کند و طبیعتا وقتی بازار کشش ندارد باید قیمت را کم کند. البته من هنوز مطمئن نیستم که آمریکایی‌ها طالب قیمت‌های پایین نفت باشند.

چرا؟

سیاست آمریکایی‌ها طی سال‌های اخیر خودکفایی در تولید نفت و گاز بوده است و در این مسیر بهره‌برداری گسترده از منابع غیرمرسوم نفت و گاز را در دستور کار خود قرار داده‌اند و اقتصادی‌شدن منابع غیرمرسوم و توسعه آنها مرهون قیمت‌های بالای نفت بوده است، چون این منابع نسبت به منابع مرسوم پرهزینه هستند. قیمت‌های بالای نفت در آمریکا میلیاردهادلار فرصت سرمایه‌گذاری و میلیون‌ها فرصت شغلی در توسعه این منابع ایجاد کرده و نیز برای آمریکا نسبت به دیگر رقبای اقتصادی‌اش تفوق ایجاد کرده است و به همین دلیل آمریکایی‌ها وضعیت خروج از رکودشان بهتر از رقبا و خصوصا اروپاست. تولید نفت و خصوصا گاز در چندسال گذشته در آمریکا به‌شدت افزایش یافته و واردات این کشور کاهش یافته است و این خود از عوامل عمده سبقت‌گرفتن عرضه از تقاضاست. از سویی خودکفایی آمریکا و بی‌نیازی‌اش از واردات نفت از منطقه خلیج‌فارس اهمیت امنیت خاورمیانه را برای آمریکا کاهش می‌دهد و این می‌تواند برای عربستان هم خطرناک باشد بنابراین، این‌بار این احتمال هم وجود دارد که عربستان بخواهد با کاهش قیمت نفت جلو روند برنامه آمریکا را بگیرد. شواهد زیادی وجود دارد که آمریکایی‌ها بر پیشرفت برنامه خودکفایی و توسعه سرمایه‌گذاری بر منابع غیرمرسوم نفت و گاز که مستلزم قیمت‌های بالای نفت است تاکید دارند و البته ممکن است در اثر پیشرفت‌های تکنولوژیکی و گسترش امکانات بهره‌برداری از منابع غیرمرسوم، هزینه‌های تولید از این منابع پایین آمده باشد که در این صورت به‌تناسب ممکن است قیمت‌های پایین‌تر نیز برنامه‌های ایشان را با محدودیت روبه‌رو نکند، البته نه خیلی پایین. در عین حال ممکن است چنین تبانی‌ای که شما اشاره کردید نیز وجود داشته باشد. ولی شاید هنوز قدری برای قضاوت زود باشد.

به نظر شما عربستان تا کی می‌تواند در راستای اهداف آمریکا گام بردارد؟

تمام شواهد نشان می‌دهد سیاست‌های نفتی عربستان معمولا در راستای اهداف آمریکا بوده است و در سال ۱۹۸۶ نیز وزیر وقت عربستان به بهانه سیاست سهم بازار موجب سقوط قیمت جهانی نفت شد و بعدها معلوم شد این در راستای سیاست آمریکا برای فشارآوردن به ایران در جهت پایان‌دادن به جنگ، تسهیل فروپاشی شوروی و ضربه‌زدن به قذافی بوده است و ممکن است چنین همکاری و طرحی مجددا تکرار شود. اما الان هم اوضاع اقتصاد و انرژی دنیا و هم اوضاع ژئوپلیتیکی منطقه بسیار پیچیده‌تر است و عربستان که احساس خطر امنیتی کرده ممکن است واکنش‌های دیگری را نشان دهد به‌هرحال رژیم عربستان حرکت در راستای اهداف آمریکا را برای بقایش می‌خواهد نه برای فنایش. باید دید اوضاع چگونه پیش می‌رود.

خود آمریکا چطور؟ آیا این کشور در کاهش قیمت نفت نقش مستقیم داشته یا غیرمستقیم؟

بله. آمریکا در این زمینه هم نقش مستقیم داشته و هم غیرمستقیم. اخیرا آمریکا با افزایش تولید داخلی‌اش، واردات نفتش را از غرب آفریقا بسیار کم کرده است و این نفت (غرب آفریقا)، به بازارهای دیگر می‌رود و خود آمریکا نیز صادرات نفتی‌اش به کانادا را زیاد کرده و موجب شده کانادا نیز واردات از غرب آفریقا را کم کند. همچنین صادرات میعانات گازی و گازمایع آمریکا افزایش یافته و بحثی هم در آمریکا مطرح است که اصولا قانون ممنوعیت صادرات هیدروکربن‌ها لغو شود که خود طرح این بحث هم در بازار اثر منفی روی قیمت‌ها داشته است. چون در آمریکا از دهه ۷۰ صادرات هیدروکربن‌ها (به جز به کانادا) ممنوع بوده است و مواردی هم که اخیرا اتفاق افتاده با مجوزهای موردی یا به نوعی دورزدن قانون بوده است. در مورد نقش غیرمستقیم هم وقتی آمریکایی‌ها اعلام کردند داعش را تعقیب می‌کنند و آن را در عراق و سوریه مورد حمله هوایی قرار می‌دهند، نگرانی از توسعه و نفوذ داعش به مناطق نفتی عراق در جنوب و در کردستان کمتر شد و این‌هم بر بازار موثر بود.

در کاهش قیمت نفت رد پای چه کشورهای دیگری به جز عربستان و آمریکا مشاهده می‌شود؟

البته به مفهوم رد پا نه؛ اما کاهش نسبی تنش‌ها در لیبی و نیجریه موجب افزایش نسبی تولید این کشورها شده و این هم روی قیمت‌ها بی‌اثر نبوده است.

ادامه در صفحه ۱۳

گذر

افزایش قیمت‌ها پس از آزادشدن خریدوفروش مسکن مهر

● **خانه‌ملت:** عضو کمیسیون عمران مجلس‌شورای‌اسلامی با انتقاد از افزایش قیمت مسکن در پی خریدوفروش قانونی مسکن مهر اعلام کرد: با اجرای این سیاست پای دلالان و واسطه‌گران به بازار مسکن باز می‌شود. حامد قادرمزی با بیان اینکه آغاز خریدوفروش قانونی مسکن مهر منجر به افزایش روند عرضه و تقاضا در بازار مسکن مهر می‌شود، ادامه داد: با اجرای این سیاست نرخ تورم در بازارمسکن به شکل بی‌رویه‌ای افزایش می‌یابد. عضو کمیسیون عمران مجلس‌شورای‌اسلامی، با بیان اینکه مسکن مهر حدود ۴۰درصد از نیاز بازار مسکن کشور را تشکیل می‌دهد، گفت: با رونق خریدوفروش مسکن مهر با توجه به اینکه صاحبان اصلی واحدهای مسکن مهر متقاضیان اصلی مسکن مهر نبودند اقشار پایین‌دستی جامعه و متقاضیان اصلی مسکن مهر در بازار متضرر می‌شوند. سخنگوی کمیسیون عمران مجلس، ادامه داد: هرچند مسکن مهر به‌ویژه در بخش روستایی توانست افراد بسیاری را صاحب‌خانه کند.

رییس سابق بانک مرکزی:

تحقیقی از من در ارتباط با پرونده بابک زنجانی انجام نشده است

● **ایرنا:** رییس سابق بانک مرکزی در واکنش به اظهارات اخیر سخنگوی قوه‌قضاییه مبنی بر تحقیق از او در پرونده بابک زنجانی گفت: بانک مرکزی در این پرونده دخالتی نداشته و از من در این خصوص تحقیق نشده است. به گزارش خبرنگار اجتماعی ایرنا، «محمود بهمنی» روز شنبه در حاشیه مراسم ختم «ولی‌الله خبره» قائم‌مقام سازمان بازرسی کل کشور در مسجد ارگ تهران افزود: بانک مرکزی هیچ نوع قرارداد یا تفاهمنامه‌ای با بابک زنجانی نداشته است. وی ادامه داد: فروش نفت مربوط به وزارت نفت است و این وزارتخانه باید دلایل و توجیهات خود را ارایه کند. بهمنی در پاسخ به این سوال که آیا از شما در ارتباط با پرونده بابک زنجانی تحقیق شده است یا نه گفت: از من تحقیق نشده بلکه سوال کرده‌اند و من نیز پاسخ داده‌ام و بانک مرکزی در پرونده بابک زنجانی هیچ دخالتی نداشته است. سخنگوی قوه‌قضاییه در نشست خبری اخیر خود گفت: در ارتباط با پرونده بابک زنجانی از سه‌وزیر و رییس بانک مرکزی دولت قبل تحقیق به عمل آمده است.